

Czwartek, 10 czerwca 2021 r.

P9_TA(2021)0282

Konflikt interesów dotyczący premiera Republiki Czeskiej

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 czerwca 2021 r. w sprawie konfliktu interesów dotyczącego premiera Republiki Czeskiej (2021/2671(RSP))

(2022/C 67/04)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 310 ust. 6 i art. 325 ust. 5 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 61 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii ⁽¹⁾ („rozporządzenia finansowego”),
- uwzględniając Zawiadomienie Komisji – Wytyczne dotyczące unikania konfliktów interesów i zarządzania takimi konfliktami na podstawie rozporządzenia finansowego ⁽²⁾,
- uwzględniając swoje wcześniejsze decyzje i rezolucje w sprawie absolutorium dla Komisji za lata 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 i 2019,
- uwzględniając swoją rezolucję z 13 grudnia 2018 r. w sprawie konfliktu interesów oraz ochrony budżetu UE w Republice Czeskiej ⁽³⁾, a także rezolucję z 19 czerwca 2020 r. w sprawie wznowienia postępowania przeciwko premierowi Republiki Czeskiej w związku ze sprzeniewierzeniem funduszy UE i możliwym konfliktem interesów ⁽⁴⁾,
- uwzględniając misje informacyjne w Republice Czeskiej przeprowadzone przez Komisję Kontroli Budżetowej 26–27 marca 2014 r. oraz 26–28 lutego 2020 r.,
- uwzględniając sprawozdanie końcowe z listopada 2019 r. w sprawie audytu funkcjonowania istniejących systemów zarządzania i kontroli mających na celu uniknięcie konfliktu interesów w Czechach, przeprowadzonego przez Dyрекcję Generalną Komisji ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej (REGIO) oraz Dyрекcję Generalną ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego (EMPL), które zostało opublikowane 23 kwietnia 2021 r.,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii ⁽⁵⁾,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji na temat praworządności za 2020 r., a w szczególności rozdział dotyczący sytuacji w zakresie praworządności w Czechach (SWD(2020)0302),
- uwzględniając śródkresowe sprawozdanie dotyczące zgodności z czwartej rundy oceny w sprawie Republiki Czeskiej, przyjęte przez Grupę Państw Przeciwko Korupcji (GRECO) na 84. posiedzeniu plenarnym w grudniu 2019 r.,
- uwzględniając sprawozdanie krajowe w sprawie Czech za 2020 r. z 26 lutego 2020 r. (SWD(2020)0502) towarzyszące komunikatowi Komisji w sprawie europejskiego semestru 2020: ocena postępów w zakresie reform strukturalnych, zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania oraz wyniki szczegółowych ocen sytuacji na mocy rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 (COM(2020)0150),
- uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- uwzględniając projekt rezolucji Komisji Kontroli Budżetowej,

⁽¹⁾ Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. C 121 z 9.4.2021, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. C 388 z 13.11.2020, s. 157.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0164.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1.

Czwartek, 10 czerwca 2021 r.

- A. mając na uwadze, że art. 61 i 63 rozporządzenia finansowego oraz art. 24 dyrektywy 2014/24/UE w sprawie zamówień publicznych, dotyczące unikania konfliktów interesów, art. 144 i 145 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów dotyczących funduszy objętych zarządzaniem dzielonym, rozporządzenie (UE) nr 1303/2013, orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości oraz czeska ustawa nr 159/2006 o konfliktach interesów, zmieniona 29 listopada 2016 r., określają szczegółowe obowiązki i zapewniają narzędzia skutecznego rozwiązywania sytuacji konfliktu interesów;
- B. mając na uwadze, że Agrofert jest konglomeratem założonym przez premiera Czech Andreja Babiša, składającym się z ponad 230 przedsiębiorstw; mając na uwadze, że ujawniono, iż premier Babiš jest jednym z właścicieli rzeczywistych Agrofert – spółki kontrolującej grupę Agrofert, w której skład wchodzi m.in. szereg liczących się czeskich mediów – za pośrednictwem funduszy powierniczych AB Private Trust I i AB Private Trust II, których jest także właścicielem rzeczywistym;
- C. mając na uwadze, że w styczniu i lutym 2019 r. kilka służb Komisji (DG REGIO i DG EMPL we współpracy z DG AGRI) przeprowadziło skoordynowany i kompleksowy audyt dotyczący stosowania prawa unijnego i krajowego; mając na uwadze, że w ramach trwającego audytu komisja AGRI bada domniemane konflikty interesów we wdrażaniu wspólnej polityki rolnej w Czechach;
- D. mając na uwadze, że w kwietniu 2021 r. Komisja opublikowała zmienioną wersję końcowego sprawozdania z audytu dotyczącego prawnych aspektów wdrażania europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, zweryfikowaną przez DG EMPL i DG REGIO; mając na uwadze, że nie opublikowano jeszcze drugiego sprawozdania z audytu, dotyczącego ustaleń DG AGRI;
- E. mając na uwadze, że w opublikowanym sprawozdaniu z audytu zwrócono uwagę na poważne uchybienia w systemie zarządzania i kontroli⁽⁶⁾ w Republice Czeskiej oraz na niedociągnięcia, które należy wyeliminować za pomocą korekt finansowych;
- F. mając na uwadze, że w sprawozdaniu z audytu DG REGIO wskazano trzy dotacje z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, które naruszały prawo czeskie i unijne rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów;
- G. mając na uwadze, że wciąż toczy się dochodzenie przeciwko premierowi Babišowi, zainicjowane sprawozdaniem Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) w sprawie nieprawidłowego wykorzystania dotacji UE przeznaczonych dla małych przedsiębiorstw, które to dochodzenie zostało początkowo zamknięte, a następnie wznowione, i które było tematem rezolucji Parlamentu z 19 czerwca 2020 r.;
- H. mając na uwadze, że po roku Komisja nadal nie udzieliła wyczerpującej odpowiedzi na wniosek Parlamentu o określenie całkowitej kwoty dotacji otrzymanych przez podmioty należące do grupy Agrofert;
- I. mając na uwadze, że po rezolucjach Parlamentu z grudnia 2018 r. i czerwca 2020 r. w sprawie konfliktu interesów premiera Babiša i ponad dwa lata po rozpoczęciu audytów Komisji sytuacja dotycząca konfliktu interesów premiera Babiša pozostaje nierozwiązana;
- J. mając na uwadze, że państwa członkowskie mogą zagwarantować należyte zarządzanie finansami jedynie wtedy, gdy organy publiczne działają zgodnie z prawem – zarówno krajowym, jak i unijnym – oraz jeżeli organy śledcze i prokuratura skutecznie ścigają przestępstwa wynikające z nieprawidłowo prowadzonych spraw dotyczących konfliktu interesów;
- K. mając na uwadze, że zgodnie z art. 3 lit. b) rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092 niezapewnienie sytuacji braku konfliktu interesów może wskazywać na naruszenie zasad państwa prawnego;
- L. mając na uwadze, że przyjęcie szczegółowych strategii i zasad dotyczących unikania konfliktów i domniemanych konfliktów interesów oraz zarządzania nimi jest zasadniczym elementem dobrego zarządzania i należytego zarządzania finansami;
- M. mając na uwadze, że wizyta Komisji Kontroli Budżetowej w lutym 2020 r. ujawniła niepokojące ograniczenia w ramach prawnych, które utrudniają efektywne i skuteczne funkcjonowanie krajowej Najwyższej Izby Kontroli, uniemożliwiając jej kontrolowanie prawidłowości i skuteczności wydatków publicznych na szczeblu regionalnym i lokalnym lub przeprowadzanie kontroli na miejscu u beneficjentów końcowych;

⁽⁶⁾ W końcowym sprawozdaniu z audytu stwierdzono poważne niedociągnięcia w systemie kontroli mającym na celu uniknięcie konfliktu interesów, o czym świadczy siedem naruszeń art. 4c czeskiej ustawy o konflikcie interesów oraz wysoki poziom błędów wynoszący 96,7 % w skontrolowanej próbie.

Czwartek, 10 czerwca 2021 r.

1. z zadowoleniem przyjmuje opublikowanie przez DG REGIO i DG EMPL – po wielokrotnych apelach Parlamentu – końcowego sprawozdania z audytu funkcjonowania istniejących systemów zarządzania i kontroli mających na celu uniknięcie konfliktu interesów w Czechach, w którym to sprawozdaniu potwierdzono utrzymujący się konflikt interesów premiera Babiša w odniesieniu do konglomeratu Agrofert, potwierdzając tym samym stanowisko Parlamentu wyrażone we wcześniejszych rezolucjach i sprawozdaniach w sprawie absolutorium;

2. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że DG REGIO i DG EMPL uznają ważny interes publiczny związany z przejrzystością i informacją na temat tej wyjątkowej sytuacji za uzasadnione podstawy do publikacji; ubolewa jednak, że ustalenia opublikowano dopiero w kwietniu 2021 r., mimo że ostateczne sprawozdanie z audytu przesłano władzom czeskim w listopadzie 2019 r., a Komisja otrzymała odpowiedzi w maju 2020 r.; wzywa DG AGRI do przyspieszenia procedury audytu i działań następczych oraz do opublikowania końcowego sprawozdania z audytu bez zbędnej zwłoki; domaga się zwrócenia szczególnej uwagi na płatności dokonywane na rzecz przedsiębiorstw, których bezpośrednim lub pośrednim właścicielem jest premier Babiš lub inni członkowie czeskiego rządu;

3. za godny ubolewania uznaje fakt, że procedury audytu i kontradiktoryjności, a także procedury stosowania korekty finansowej, trwają już kilka lat; wzywa Komisję do przeglądu przepisów dotyczących procedur audytu i korekty finansowej, aby umożliwić szybsze formułowanie wniosków i odzyskiwanie nienależnie wypłaconych środków unijnych; ponownie wzywa Komisję do opublikowania wszystkich dokumentów związanych ze sprawą konfliktu interesów premiera Czech;

4. jest głęboko zaniepokojony ustaleniami zawartymi w sprawozdaniu z audytu, z których wynika, że:

- fundusze ESI zostały nienależnie przyznane podmiotom należącym do grupy Agrofert,
- premier jest właścicielem rzeczywistym Agrofert Holding, a od lutego 2017 r. – funduszy powierniczych AB Private Trust I i AB Private Trust II, które kontroluje, zachowując bezpośredni interes gospodarczy w powodzeniu Agrofert,
- premier Babiš aktywnie uczestniczył w wykonaniu budżetu UE w Republice Czeskiej i był w stanie wywierać wpływ na takie organy, jak rada ds. europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz krajowy organ koordynujący, a jednocześnie brał udział w podejmowaniu decyzji dotyczących grupy Agrofert,
- przyznanie środków zidentyfikowanym projektom stanowiło naruszenie art. 4c zmienionej czeskiej ustawy o konflikcie interesów oraz rozporządzenia finansowego UE,
- w okresie objętym kontrolą zagrożone było bezstronne i obiektywne pełnienie przez A. Babiša funkcji premiera, przewodniczącego rady ds. europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, ministra finansów i wicepremiera ds. gospodarki;

5. zauważa, że z dniem 1 czerwca 2021 r. czeska ustawa nr 37/2021 SB o rejestracji beneficjentów rzeczywistych ostatecznie transponowała do prawa krajowego piątą dyrektywę w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy, która wymaga utworzenia publicznie dostępnych rejestrów przedsiębiorstw, trustów i innych porozumień prawnych; przypomina, że termin transpozycji tej dyrektywy upłynął 10 stycznia 2020 r.; głęboko krytykuje fakt, że Czechy transponowały piątą dyrektywę w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy z tak ogromnym opóźnieniem; zauważa, że premier Babiš jest wpisany do czeskiego rejestru właścicieli jako „pośredni rzeczywisty właściciel” Agrofert od dnia 1 czerwca 2021 r.; zdecydowanie krytykuje oświadczenie czeskiego Ministerstwa Sprawiedliwości, w którym stwierdza się, że dotacje mogą być nadal wypłacane na rzecz Agrofert, mimo że Andrej Babiš jest wymieniony jako beneficjent rzeczywisty Agrofert w Czechach;

6. podkreśla, że konflikt interesów na najwyższym szczeblu administracji rządowej jednego z państw członkowskich, potwierdzony w opublikowanym 23 kwietnia 2021 r. końcowym sprawozdaniu Komisji z audytu funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli mających na celu uniknięcie konfliktu interesów w Republice Czeskiej, nie może być tolerowany i należy go całkowicie wyeliminować przez:

- a) podjęcie środków zapewniających, że premier Babiš nie będzie już miał żadnego interesu gospodarczego ani innych interesów wchodzących w zakres art. 61 rozporządzenia finansowego UE lub czeskiej ustawy o konflikcie interesów w odniesieniu do grupy Agrofert, lub
- b) zapewnienie, by podmioty gospodarcze znajdujące się pod kontrolą premiera Babiša przestały otrzymywać jakiegokolwiek finansowanie z funduszy UE, dotacji publicznych lub finansowania rozdzielanego przez organy publiczne wszystkich szczebli w całej UE, lub

Czwartek, 10 czerwca 2021 r.

- c) pełne powstrzymanie się od udziału w jakimkolwiek procesie decyzyjnym UE, który mógłby bezpośrednio lub pośrednio dotyczyć interesów grupy Agrofert; podkreśla jednak, że w świetle funkcji i uprawnień premiera i członków jego rządu wydaje się wątpliwe, aby którekolwiek z tych działań mogło odpowiednio wyeliminować konflikt interesów w praktyce, jeżeli zainteresowane osoby nadal będą sprawować swoje funkcje publiczne, w związku z czym bardziej odpowiednim rozwiązaniem konfliktu interesów jest rezygnacja z pełnienia obowiązków publicznych;
7. z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź, że Prokuratura Europejska (EPPO) przeprowadzi bezstronne i oparte na faktach dochodzenie w sprawie tego konfliktu interesów; przyjmuje do wiadomości oświadczenie wydane przez odpowiedzialną prokuraturę, zgodnie z którym sprawa „spełnia warunki przymusowej jurysdykcji nowo utworzonej Prokuratury Europejskiej na mocy odpowiedniego rozporządzenia Unii Europejskiej i że należy jej niezwłocznie przekazać omawianą sprawę”;
8. ubolewa, że wyniki audytu potwierdzają istnienie poważnych niedociągnięć w funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli, a w szczególności w wykrywaniu konfliktów interesów; ubolewa, że nieskuteczność kontroli krzyżowych oraz nieprzejrzyste procedury i struktury utrudniają niezawodne zapobieganie konfliktom interesów i ich wykrywanie w Republice Czeskiej;
9. jest głęboko zaniepokojony, że nawet po wejściu w życie art. 61 i 63 rozporządzenia finansowego w 2018 r. nadal występują niedociągnięcia w systemach zarządzania i kontroli – jeżeli chodzi o unikanie konfliktu interesów – oraz że władze czeskie podejmują znikome i niewystarczające działania w celu zapewnienia zgodności z przepisami;
10. ubolewa z powodu doniesień o podejmowanych przez rząd czeski próbach zalegalizowania konfliktu interesów premiera Babiša w drodze ustawy, przedstawionej na początku kryzysu związanego z COVID-19 w marcu 2020 r., zamiast rozwiązywania samego konfliktu interesów;
11. oczekuje, że władze krajowe wdrożą wszystkie wymagane zalecenia mające na celu m.in. usprawnienie systemu zarządzania i kontroli oraz weryfikację wszystkich dotacji przyznanych po 9 lutego 2017 r., które mogą naruszać przepisy ustawy o konflikcie interesów;
12. zwraca się do Komisji, by poinformowała Parlament o wdrożeniu przez rząd czeski zaleceń z audytu, w szczególności w odniesieniu do kontroli wszystkich funduszy przyznanych grupie Agrofert, które nie wchodziły w skład skontrolowanej próby;
13. jest głęboko zaniepokojony słabością ogólnych ram regulacyjnych, które utrudniają systematyczną identyfikację rzeczywistych właścicieli podmiotów otrzymujących fundusze unijne; przypomina, że Komisja potwierdziła, iż dokonała płatności w ramach WPR na rzecz przedsiębiorstw należących do grupy Agrofert, a także na rzecz innych przedsiębiorstw, których właścicielem rzeczywistym jest premier Babiš w kilku innych państwach członkowskich, jednak Komisja nie jest w stanie zidentyfikować wszystkich podmiotów gospodarczych, które odniosły korzyści; podkreśla, że zgodnie z oczekiwaniami Komisja powinna przedstawić organowi udzielającemu absolutorium pełny i wiarygodny przegląd wszystkich płatności dokonanych na rzecz przedsiębiorstw grupy Agrofert i przedsiębiorstw mających tego samego właściciela rzeczywistego we wszystkich państwach członkowskich w latach budżetowych 2018 i 2019; wzywa Komisję, by uwzględniła również informacje za rok 2020; uważa, że ukazuje to pilną potrzebę opracowania przez Komisję – we współpracy z agencjami krajowymi – znormalizowanego i publicznie dostępnego formatu ujawniania końcowych beneficjentów płatności w ramach WPR;
14. odnotowuje niedawną korektę w rejestrze rzeczywistych właścicieli przedsiębiorstw (Transparenzregister), w którym obecnie wymienia się premiera Babiša jako beneficjenta i akcjonariusza spółki zależnej Agrofert w Niemczech; przypomina, że premier Babiš figuruje wśród sześciu aktywnych osób, które mają znaczący wpływ na powierników trustu związanego ze spółką zależną Agrofert o nazwie GreenChem Solutions Ltd. w Zjednoczonym Królestwie lub sprawują nad nimi znaczną kontrolę; wzywa wszystkie państwa członkowskie, w których działają spółki zależne Agrofert, do przeglądu rejestru rzeczywistych właścicieli w tym zakresie;
15. ubolewa, że podmioty należące do grupy Agrofert nadal otrzymują płatności w ramach pierwszego filaru WPR; przypomina, że czeska ustawa o konflikcie interesów zakazuje udzielania jakichkolwiek dotacji, w tym płatności bezpośrednich w ramach WPR, przedsiębiorstwu, w którym urzędnik publiczny lub podmiot kontrolowany przez urzędnika publicznego posiada co najmniej 25 % udziałów; podkreśla poważne wątpliwości co do niezależności czeskich władz, które decydują o kwalifikowalności i kontroli bezpośrednich płatności rolnych; stwierdza, że fakt, iż przedsiębiorstwa wchodzące w skład grupy Agrofert nadal otrzymują te środki z naruszeniem czeskiej ustawy o konflikcie interesów, stanowi czynnik ryzyka;

Czwartek, 10 czerwca 2021 r.

16. zwraca uwagę, że aktualne czeskie przepisy dotyczące konfliktów interesów obowiązujące od 2006 r. mają poważne luki i odnotowano znaczące braki w ich wdrażaniu, co umożliwiło utworzenie i rozwój głębokich struktur oligarchicznych; ubolewa nad poważnymi niedociągnięciami w systemach służących unikaniu, wykrywaniu i rozwiązywaniu konfliktów interesów w Czechach, stwierdzonymi przez delegację Komisji Kontroli Budżetowej Parlamentu podczas wizyty w lutym 2020 r.;

17. jest zdumiony różnicami w traktowaniu podobnych naruszeń czeskiej ustawy o konflikcie interesów i art. 61 rozporządzenia finansowego przez DG REGIO i DG EMPL oraz DG AGRI; podczas gdy DG REGIO i DG EMPL uważają, że naruszenie czeskiej ustawy o konflikcie interesów stanowi naruszenie art. 61 ust. 2 rozporządzenia finansowego, wydaje się, że DG AGRI nie kieruje się tą samą logiką; zwraca ponadto uwagę, że kontrole kwalifikowalności płatności opartych na uprawnieniach (płatności bezpośrednich) obejmują również element podejmowania decyzji weryfikacyjnych; podkreśla, że konflikt interesów może mieć wpływ na tę decyzję weryfikacyjną; wzywa Komisję do przedstawienia Parlamentowi szczegółowego wyjaśnienia prawnego różnych skutków naruszeń krajowych przepisów dotyczących konfliktu interesów i art. 61 rozporządzenia finansowego, w tym szczegółowego wyjaśnienia, w jaki sposób Komisja dopilnowuje, aby na decyzje weryfikacyjne dotyczące płatności opartych na uprawnieniach nie miał wpływu konflikt interesów;

18. jest zdumiony oceną Komisji, że czeski minister rolnictwa nie znajduje się w sytuacji konfliktu interesów, mimo że członkowie jego rodziny otrzymują znaczne kwoty dotacji rolnych, a on sam jest odpowiedzialny za opracowywanie i wdrażanie programów rolnych w ramach WPR; zwraca się do Komisji o przekazanie tej oceny Parlamentowi; wzywa Komisję do zapewnienia jednolitej interpretacji i jednolitego stosowania art. 61 rozporządzenia finansowego;

19. wzywa Komisję, aby dokonała oceny skuteczności art. 61 rozporządzenia finansowego w zapobieganiu lub ujawnianiu i rozwiązywaniu przypadków konfliktu interesów w przypadku ich wystąpienia oraz aby podczas kolejnego przeglądu rozporządzenia finansowego przedstawiła w razie potrzeby propozycje mające na celu dalsze wzmocnienie przepisów regulujących konflikty interesów, ze szczególnym uwzględnieniem definicji, zakresu (kto jest objęty), określenia newralgicznych funkcji lub działań, „sytuacji, które obiektywnie mogą być postrzegane jako konflikt interesów” oraz obowiązków w przypadku konfliktu interesów; przypomina, że art. 61 rozporządzenia finansowego nie wprowadza rozróżnienia między różnymi rodzajami płatności z budżetu UE oraz że sama możliwość wykorzystania pozycji wynikającej z konfliktu interesów jest wystarczającym wskaźnikiem;

20. jest zaniepokojony wąską interpretacją art. 61 rozporządzenia finansowego przez czeską rolną agencję płatniczą (Państwowy Rolniczy Fundusz Interwencyjny), która uważa, że nie ma on zastosowania do członków rządu; podkreśla zaniepokojenie Parlamentu w związku ze stwierdzeniem szeregu niedociągnięć w zarządzaniu czeską rolną agencją płatniczą, w szczególności braku niezależności Rady Nadzorczej, jak podkreślono w sprawozdaniu Parlamentu z wizyty w Czechach w lutym 2020 r.⁽⁷⁾; zwraca się do Komisji o wszczęcie procedury audytu w celu zapewnienia należytego zarządzania agencją;

21. uważa, że wytyczne Komisji w sprawie unikania konfliktów interesów i zarządzania nimi na mocy rozporządzenia finansowego stanowią ważne narzędzie służące dalszemu wzmocnieniu środków ochrony budżetu UE przed nadużyciami finansowymi i nieprawidłowościami; zwraca się do Komisji o upowszechnianie i promowanie jednolitej interpretacji i stosowania przepisów dotyczących unikania konfliktów interesów, w tym w odniesieniu do płatności bezpośrednich w ramach pierwszego filaru WPR, a także o monitorowanie niezależnego funkcjonowania agencji płatniczych i struktur kontroli w tym zakresie; wzywa Komisję do przedstawienia zainteresowanym organom państw członkowskich dalszych praktycznych przykładów, sugestii i zaleceń, aby pomóc im uniknąć konfliktów interesów;

22. podkreśla, że czescy obywatele i podatnicy nie powinni ponosić żadnych kosztów ani konsekwencji wynikających z konfliktu interesów premiera Babiša, a przedsiębiorstwa należące do grupy Agrofert powinny zwrócić wszystkie dotacje otrzymane niezgodnie z prawem z budżetu unijnego bądź krajowego; wzywa władze czeskie do odzyskania wszystkich dotacji, które zostały nienależnie wypłacone wszelkim podmiotom należącym do grupy Agrofert;

23. podkreśla, że należy wstrzymać dalsze wypłaty środków z budżetu unijnego lub krajowego na rzecz spółek ostatecznie kontrolowanych przez premiera Babiša lub członków czeskiego rządu do czasu pełnego rozwiązania spraw dotyczących konfliktu interesów;

⁽⁷⁾ Sprawozdanie z misji informacyjnej Komisji Kontroli Budżetowej (CONT) w Czechach, 26–28 lutego 2020 r.

Czwartek, 10 czerwca 2021 r.

24. wzywa rząd czeski do bardziej sprawiedliwej dystrybucji dotacji UE oraz do stworzenia systemu gwarantującego całkowitą przejrzystość przy rozdzielaniu funduszy UE; zauważa z zaniepokojeniem, że zgodnie z informacjami, którymi dysponuje Komisja, od czasu utworzenia czeskiego systemu płatności bezpośrednich w 2014 r. nie podjęto żadnych decyzji o jego zmianie ani o stworzeniu skutecznego mechanizmu zapobiegania konfliktom interesów;

25. przypomina, że w ramach projektu „Bocianie Gniazdo” firma Agrofert sztucznie utworzyła średniej wielkości spółkę, która pozostawała pod kontrolą Agrofertu, w celu pozyskania funduszy przeznaczonych dla małych i średnich przedsiębiorstw na łączną kwotę około 2 mln EUR; uważa za niedopuszczalne, że po stwierdzeniu poważnych nieprawidłowości w dochodzeniach w sprawie „Bocianiego Gniazda” władze czeskie wycofały projekt z funduszy UE w celu sfinansowania go z budżetu krajowego, przenosząc obciążenie finansowe na czeskich podatników; uznaje to za potwierdzenie, że władze czeskie nie przekonały Komisji o legalności i prawidłowości tych płatności; ubolewa, że w związku z tym OLAF nie ma już prawa do prowadzenia dochodzenia, a zarzuty może postawić jedynie prokurator krajowy; jest poważnie zaniepokojony tym, że czeski prokurator tymczasowo zamknął postępowanie, a następnie wznowił sprawę; wzywa władze czeskie do jak najszybszego poinformowania instytucji UE o wyniku śledztwa w sprawie „Bocianiego Gniazda”;

26. zauważa, że czeska policja zaleciła po raz drugi postawienie w stan oskarżenia premiera Babiša pod zarzutem oszustwa na kwotę około 2 mln EUR w związku z dochodzeniami w sprawie „Stork Nest”; zauważa, że prokurator nadzorujący Jaroslav Šaroch, który we wrześniu 2019 r. podjął najpierw decyzję o umorzeniu sprawy, jest odpowiedzialny za podjęcie decyzji w sprawie sformułowania zarzutów; przypomina, że w dniu 4 grudnia 2019 r. prokurator generalny Pavel Zeman, który w międzyczasie ustąpił ze stanowiska, zarządził ponowne otwarcie sprawy, powołując się na niedociągnięcia w ocenie prawnej prokuratora Šarocha;

27. jest głęboko zaniepokojony naciskami politycznymi na niezależne media i niezależne instytucje w Czechach, co pokazała ostatnio rezygnacja prokuratora generalnego, który jako powód rezygnacji podał naciski ze strony ministra sprawiedliwości;

28. wzywa Komisję do przyjrzenia się słabym punktom czeskiego systemu sądowego i do podjęcia niezbędnych działań; zwraca się do Komisji o staranne zbadanie i przeanalizowanie, czy jakiegokolwiek inne sprawy dotyczące członków czeskiego rządu zostały wycofane lub przedwcześnie zamknięte w wyniku nacisków; wzywa Komisję do informowania Parlamentu bez zbędnej zwłoki o swoich ustaleniach i wnioskach;

29. jest zaniepokojony doniesieniami, że w okresie objętym kontrolą rząd czeski wypłacił już Agrofertowi ponad 150 mln CZK z budżetu krajowego Czech⁽⁸⁾; ponieważ może to stanowić nielegalną pomoc państwa i zagrażać uczciwej konkurencji na jednolitym rynku UE, a także jego integralności, zwraca się do Komisji o przeprowadzenie pełnego dochodzenia w sprawie tych przypadków finansowania z budżetu krajowego oraz o poinformowanie Parlamentu o wnioskach z tego dochodzenia i o podjętych środkach;

30. potępia praktykę wycofywania projektów z funduszy UE w celu finansowania ich z budżetu krajowego po wykryciu nieprawidłowości przez Komisję lub Europejski Trybunał Obrachunkowy; zwraca się do Komisji, by uważnie monitorowała te sprawy i przeprowadziła ich dokładną analizę prawną, zwracając szczególną uwagę na potencjalne naruszenia zasad pomocy państwa;

31. potępia publiczne wypowiedzi premiera Babiša w reakcji na publikację końcowego sprawozdania z audytu DG REGIO i DG EMPL⁽⁹⁾; uważa, że niedopuszczalne jest nazywanie audytorów Komisji „mafia” przez członka Rady Europejskiej;

32. potępia premiera Babiša za oszczercze uwagi pod adresem mediów informujących o jego konflikcie interesów i działalności jego przedsiębiorstw; w tym kontekście zwraca uwagę na jego negatywne komentarze na temat portalu Deník Referendum w parlamencie Republiki Czeskiej w listopadzie 2020 r.;

⁽⁸⁾ iROZHLAS, Penam, Lovochemie, Cerea. Česko vyplatilo Agrofertu podle Bruselu na dotacích neoprávněně 155 milionů, 27 kwietnia 2021 r.

⁽⁹⁾ Euractiv, Czech PM slams EU Commission auditors as „mafia”, 26 kwietnia 2021 r.

Czwartek, 10 czerwca 2021 r.

33. jest głęboko zaniepokojony niskim poziomem realizacji zaleceń GRECO zawartych w czwartym sprawozdaniu oceniającym – tylko jedno z czternastu zaleceń wdrożono w sposób zadowalający, siedem zaleceń wdrożono częściowo, a pozostałych sześciu zaleceń nie wdrożono w ogóle;
34. wzywa wszystkie państwa członkowskie, aby zakazały wypłat dotacji w wysokości setek milionów euro na rzecz osób fizycznych w ramach nowych wieloletnich ram finansowych (WRF) oraz zbliżyły się do stanowiska Parlamentu dotyczącego zagwarantowania pełnej przejrzystości i możliwości agregowania płatności, a także cyfrowych procedur monitorowania i audytu ponad granicami państw członkowskich w programach objętych zarządzaniem dzielonym;
35. wzywa Radę, aby w trwających negocjacjach na temat rozporządzenia w sprawie WPR uwzględniła odpowiednio kwestie efektywności budżetowej oraz bardziej sprawiedliwego i przejrzystego rozdziału płatności bezpośrednich, aby zbliżyła się do stanowiska Parlamentu dotyczącego ustanowienia specjalnych pułapów dla osób fizycznych w obu filarach WPR, a także degresywności, obowiązkowych pułapów i płatności redystrybucyjnych w celu zapewnienia pozytywnego ogólnego postrzegania WPR przez obywateli UE; podkreśla, że na negocjacje w Radzie nie mogą mieć wpływu konflikty interesów oraz że żaden minister, członek ani przedstawiciel rządu krajowego nie może brać udziału w negocjacjach, gdy występuje konflikt interesów; uważa za niedopuszczalne, że premier Babiš, będąc beneficjentem rzeczywistym grupy Agrofert, uczestniczył w negocjacjach w sprawie WPR i walczył przeciwko ograniczeniu dotacji; zdecydowanie podkreśla, że pułapy dla osób fizycznych w pierwszym i drugim filarze WPR muszą być jednakowo stosowane, w tym do członków rządów krajowych, aby uniemożliwić im prowadzenie negocjacji w Radzie z korzyścią dla nich samych;
36. zdecydowanie sprzeciwia się wykorzystywaniu unijnych funduszy rolnych i funduszy spójności przez struktury oligarchiczne, gdzie nieznaczna mniejszość beneficjentów otrzymuje zdecydowaną większość funduszy UE, oraz wzywa Komisję, Radę i Radę Europejską do zapobiegania wspieraniu takich struktur, które zmniejszają konkurencyjność małych i średnich gospodarstw rolnych oraz rodzinnych gospodarstw rolnych, które powinny być głównymi beneficjentami WPR;
37. wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że premier Babiš jest w konflikcie interesów, a jednocześnie uczestniczy w podejmowaniu decyzji dotyczących dostosowania WPR do ogólnych celów europejskiej polityki klimatycznej, ponieważ interesy biznesowe grupy Agrofert mogą przeważać nad interesem publicznym we wspieraniu bardziej zrównoważonego rolnictwa i ograniczaniu negatywnych skutków zmiany klimatu;
38. uważa, że brak działań ze strony czeskiego rządu w kwestii konfliktu interesów premiera Babiša ma negatywny wpływ na funkcjonowanie czeskich organów państwowych, w tym organów ścigania oraz systemów zarządzania i kontroli, a także na zgodność z prawodawstwem UE;
39. wzywa Komisję do dokonania oceny powyższej sytuacji, w tym wpływu premiera Babiša na czeskie media i na wymiar sprawiedliwości, aby zidentyfikować przypadki naruszenia praworządności oraz, jeśli zostaną potwierdzone, uruchomienia na podstawie poczynionych ustaleń w odpowiednim czasie mechanizmu warunkowości w celu ochrony budżetu Unii;
40. nadal jest zaniepokojony coraz większą koncentracją własności mediów w rękach kilku oligarchów⁽¹⁰⁾;
41. odnotowuje, że zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim prowadzone są dochodzenia i audyty dotyczące potencjalnych konfliktów interesów i wykorzystania funduszy UE; jest zaniepokojony obawami wyrażonymi w sprawozdaniu Komisji na temat praworządności za 2020 r., że sprawy dotyczące korupcji na wysokim szczeblu nie są prowadzone w sposób wystarczający i że stwierdzono pewne luki w ramach dotyczących etyki zawodowej mających zastosowanie do posłów do parlamentu;
42. wzywa Radę i Radę Europejską do podjęcia wszelkich niezbędnych i odpowiednich środków w celu zapobiegania konfliktom interesów zgodnie z art. 61 ust. 1 rozporządzenia finansowego; wyraża zaniepokojenie faktem, że premier Czech uczestniczył i nadal aktywnie uczestniczy w negocjacjach w sprawie budżetu UE i programów UE, pozostając jednocześnie w konflikcie interesów; zwraca się do Rady i Rady Europejskiej o wyjaśnienie Parlamentowi, w jaki sposób zamierzają uwzględnić udział premiera Babiša w procesie decyzyjnym dotyczącym WPR i budżetu UE oraz jakie działania zamierzają podjąć w związku z wnioskami zawartymi w sprawozdaniach Komisji z kontroli;

⁽¹⁰⁾ Reporterzy Bez Granic, *Czech Republic*, <https://rsf.org/en/czech-republic> [dostęp 2.6.2021].

Czwartek, 10 czerwca 2021 r.

43. uważa, że sprawa konfliktu interesów premiera Babiša potwierdza również pilną potrzebę ustanowienia interoperacyjnego cyfrowego systemu sprawozdawczości i monitorowania finansów UE; głęboko ubolewa, że współprawodawcy nie osiągnęli zadowalającego porozumienia w sprawie przepisów zapewniających interoperacyjność systemów informatycznych, co umożliwiłoby znormalizowaną i jednolitą sprawozdawczość i sprzyjałoby współpracy; wzywa wszystkie zainteresowane podmioty do podjęcia wysiłków na rzecz wypracowania równie skutecznych rozwiązań w celu poprawy rozliczalności;

44. wzywa Komisję do dopilnowania, by przepisy rozporządzenia finansowego dotyczące konfliktu interesów, w tym w przypadku konfliktu interesów premiera Babiša, były w pełni stosowane przy wdrażaniu WRF na lata 2021–2027 i programu Next Generation EU, tak aby nie dokonywać żadnych płatności na rzecz przedsiębiorstw będących bezpośrednio lub pośrednio własnością premiera Babiša ⁽¹⁾; wzywa do dalszej kontroli wszelkich potencjalnych konfliktów interesów, jak również innych elementów dotyczących praworządności w krajowych planach odbudowy;

45. zdecydowanie podkreśla, że należy zapewnić posłom do Parlamentu Europejskiego możliwość wykonywania swojej pracy bez narażenia na groźby oraz że rządy krajowe są odpowiedzialne za zapewnienie im ochrony w swoich krajach;

46. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, Radzie oraz rządowi i obu izbom Parlamentu Republiki Czeskiej.

⁽¹⁾ Wykaz przedsiębiorstw i projektów zatwierdzonych przez rząd czeski do finansowania z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji zawiera ponad 6 mld CZK dla Lovochemie, przedsiębiorstwa należącego do grupy Agrofert, poprzednio zarządzanej przez obecnego czeskiego ministra środowiska Richarda Brabeca.